

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

12 de Amissione dominii, & possessionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

EX voluntate nostrā, & per nosmetipsos, & aliarum personarum ministerio, & opera acquiruntur etiam res nobis, l. 1. §. *adipsimur, de acquir. poss. P. §. 1. per quas personas nob. oblig. acquir.* Quomodo autem per nos ipsos queramus, partim superius dictum est, partim ex dicendis manifestum erit, vt enumeratione opus non sit. Ceterum operæpretium est, de personis nostris & aliorum, per quas & possessionem, & dominium querere possimus, breuiter pauca percurrere, quæ sint omnibus contractibus, & successibus communia, aliisque acquisitionibus rerum. In quibus singulis & res, & personas, & negotia simul perpendere, ad faciliorem methodum, decreuimus. Sunt tamen actus hominum fere omnes ex his tribus compositi. Igitur in acquisitione omni faciendā, personæ acquirendi capaces esse debent; quales omnes præsumuntur, nisi iure quodam speciali prohibeantur vel querere, vel possidere.

3 *Q* Prohibentur tamen primo, damnati in metallum, *l. si in metallum, de his qua pro non script. habentur.* **4** In Gallia iure eius plane incapaces sunt possessionis rerū, homines quos dicimus manus emortuæ, seu de manu morte, qui tenentur rerum possessiones a se emancipare, possessione uero decedere: nisi iure mortuicini, id est *parachape ou amortissement*, a rege possideant, nempe ex gratia seu dispensatione principis, vide *Argiduum Magistri, des amortissements, in decisio. & constitut. reg.* Mortuæ porro manus illæ dicuntur, quæ dominum non mutant, & perpetuo retinent: cuiusmodi dicuntur ecclesiæ, capitula, communitates, siue vniuersitates, & fratritæ: in quorum omnium ditionem res peruenientes, vix vnquam dominos mutant: cum eorum homines perpetuo superesse per subrogationem dicantur eidem, *argum. l. proponatur, de iudic. P. Paul. l. eum debere columnam, 3. de seruit. urb. pred. lib. 8. P. ut. 2.* Et sicut ecclesiæ perpetua est, sic & eius perpetuum debet esse patrimonium, *l. habemus, in 2. de sacrosanctis eccles. C.* Sed de his alias. In feudis, & rebus ecclesiæ, iure tamen civili, licet ecclesiæ sine gratia possidere, & habere temporalia, *l. 1. de sacrosanctis eccles. C. & pontificio, casuaturam, & ca. videntes, 12. q. 2.*

5 *Q* Alienigenæ quoque in Gallia capaces beneficiorum vel officiorum non sunt, sine gratia principis, vel adoptione regia, seu iure ciuitatis, vocantur literas naturalitatis. De quibus etiam alibi diximus, in personis beneficiorum capacibus.

6 *Q* Per alios acquirimus, veluti per filios in potestate patria cõstitutos, etiam ignorantem possessionem & dominium in causa peculii, *l. 1. §. item acquirimus, de acquir. poss. P. l. quicquid, eod. tit. l. placet, de acquir. her. P. §. per quas person. nob. acq. lib. 2. tit. 9. in l. si iur. ciuil. §. 1. per quas person. nob. oblig. acq. lib. 3. tit. 19. excepta proprietate, vt in patria potestatis utilitate diximus.* si vere filius, non alias, *l. iusto, de usura P. l. per cum que in iusto, de acq. poss. P. 2.* Per seruum quoque possessionem, si peculium gubernet, acquirimus, etiam ignoranter, *l. 1. §. item acquirimus, de acquir. poss. l. quod seruus, eod. tit. & dominium, dicto §. 1. per quas personas nob. acq. §. 1. per quas personas nob. acquir. §. 3. per quas person. nob. oblig. acqui.* **7** Diximus in utilitate potestatis seruus. Et si seruus communis plurium sit, dominis omnibus querit, nisi aliter vni vel certis, se acquirere actu vel verbo profiteatur, *d. l. 1. §. per communem, & §. hec qua, & §. fin. & l. 2. de acq. poss. in P. vel nisi seruus sit furiosus, l. 1. §. ceterum, de acquir. poss. 3.* Per seruum alienum possessionem querimus, cuius vltimofructum habemus, *l. 1. §. per eum, & l. poss. de acquir. poss. item & dominium, §. 1. per quas person. nob. acq. §. 1. per quas person. nob. acq. §. 3. per quas person. nob. oblig. acqui.* eorum tamen rerum tantum, quæ ex operis serui, vel re vltimofructuarii queruntur: non autem alia, quæ extra has duas causas accedunt seruo, veluti si iure legati, vel hereditatis, quæ queruntur proprietario, *§. de his, per quas personas nob. acquir.* Operæ autem sunt in fructu, & ad vltimofructuatum pertinent, *l. 3. & 4. de oper. seruor. in P. si modo in res vltimofructuarii impendantur.* Et ideo ratione rerum illarum conquisita, vltimofructuarii sunt: quæ vero extra rem vltimofructuarii queruntur, domini proprietatis sunt, *l. per*

7 *seruum, de usu & habita. P. l. plenum, §. fin. eod. §. 4. Pupillo tper tutorem acquiritur possessio, d. l. 1. §. ser. pupillus, de acq. poss. Acquiritur & dominium rerum eo nomine queritarum, diximus in tractat. aularum in officio tutor. l. eum qui, §. fin. de constit. pecu. in P. ideo neque administrans eo nomine non faciat, cum quibus agit vel tractat negotia, vel exigendo debita, sed veluti dominus gerit pupilli negotia, *l. tutores debita, de administrat. tut. C. §. Per* **8** *t* hominem liberum bona fide nobis seruientem, acquirimus possessionem, *l. 1. §. sed & per seruum, de acquir. poss. l. qui fundum, §. fin. pro em. in P. & dominium, l. lib. homo, de acquir. rer. dominio, §. idem, per quas person. nob. acq. §. item per liberam, per**

quas personas nob. oblig. acquir. **9** Et tper procuratorem nostro nomine possessionem adipiscentem, non aliter, quam si quis & amittimus, *l. 1. §. per procurator. de acq. poss. P. l. possessio quoque, §. si elem. vnica, de renuntia. l. sed si, §. idem Iulianus, de iur. iur. in P. si modo ad id speciali mandato sit constitutus procurator, l. qui mihi, de donat. l. per procuratorem, de acq. poss. C. Sequiturque possessionem tunc etiam adeptā proprietatem, quæ a possessione non separatur, *d. l. per procuratorem, & l. 2. per quas person. nob. acq. C. exceptis quibuslibet casibus, casus enumerantur a glo. in minorum, C. de prob. & alius reb. minor.* Acquiritur etiam & dominium per procuratorem, *§. ex his itaque, per quas person. nob. acq. l. si procurator meus, de procurat. P. imo & eo inuito quæ quasiuit, eo nomine dominum exigit, l. quod procurator, de procurat. in P. Sic quis per se non tantū præiens, sed etiam abens procuratoris ministerio pacisci, & acquirere potest, *l. 1. §. fin. de procur. P. l. qui autem, §. fin. de constit. pecunia. P. quia contractus iustigentium consensu iniuri, & inter abentes fieri possunt per nuntium & per literas, vt in emtione erit exemplum, l. 1. §. fin. de contrab. emt. P. Si tamen procurator ad id constitutus, suo nomine contraxerit, non mandantis, ex mandato quidem conueniri potest, quasi male illud executus, verum tamen sibi querit, *l. si procur. C. de procurat. nam alioquin res ex mandato meo emta, mea non est, priusquam mihi tradita sit, l. res ex mandato, de acq. rerum domi. §. Acquiritur tper 7. nobis a iudice dominii, l. per sententiam videlicet, cum nobis quid ad iudicatum fuit, §. si de offi. iudic. ap. Iusti. cuius ad iudicationis effectus & possessio, executione sequitur sententiæ, l. exsecutorem, de exsecut. rei iud. C. sufficit namque sententiæ ad dominii constitutionem, sed ad possessionem & traditionem, expectamus executionem, iudicis auctoritate, non propria faciendam, *l. exstat, quod met. caus. P. l. 1. C. de suffra.* Sic enim alterum sine altero est, quia natura, nihil commune habet proprietatem cum possessione, *l. naturaliter, §. nihil commune, de acq. poss. in P. & dominium ad nos pertinere potest: et si adcepti possessionem non sumus, l. cum heredes, de acq. poss. §. Generaliter 8. t si quis aliquid emat pecuniis nostris, nostro nomine, id nostrum sit, non ementis: si autem ex pecuniis alienis qui suo nomine emat vel quaerat, suum sit, non domini pecuniarum: quamuis ad pecuniæ restitutionem teneatur, *l. 3. & l. multum interest, & l. qui aliena, si quis alteri, vel sibi C. Quo casu per liberam personam, etiam sine mandato expresso, querimus ex nudo ministerio illius, l. 1. per liberam, de constit. pecunia. P. Excepta simulatione, qua quis cum sibi acquirere vult, subicit alterius nomen, cui acquirere se dicat: nam hic plus valet quod agitur, quam quod simulate concipitur, *l. si quis instrumento, C. si quis alteri vel sibi, tor. tit. plus valere quod agit. C.*******

De amissione dominii, & possessionis. Cap. 12.

- 1 Possessio tot modis amittitur, quot acquiritur.
- 2 Possessio naturaliter & ciuilitate amittitur.
- 3 Possessio naturaliter amittitur, natura & hominis factu, quomodo.
- 4 Possessio quomodo ciuilitate amittitur vel interpellatur. Litis contestatione quomodo usucapio interpellatur.
- 5 Usucapio litis contestatione interrupta possessione 40. annos existit.
- 6 Usucapio quando interruptatur libelli sola oblatione.
- 7 Usucapio seu usucapio ciuilitate interruptitur, in nouatione cautionis, precum principi facta oblatione, solutione.
- 8 Possidendi facultas, quod ad usucapionem pertinet, quibus casibus suspenditur.
- 9 Possessionis interrupta & suspensa in usucapionibus differunt.
- 10 Usucapio quibus casibus suspenditur, & seq.
- 11 Prescriptio suspenditur contra ecclesiam vidualam pastore.
- 12 Prescriptio rerum dotalium suspenditur pendente matrimonio.
- 13 Dotales res quomodo prescribi possunt, pendente matrimonio, contra mulieres, eod.
- 14 Prescriptio rerum minorum suspenditur, pendente tempore minoris etatis.
- 15 Usucapio aduersus minores non procedit.
- 16 Prescriptio suspenditur contra filium suum in bonis a patre eius in re usufructus possessis.

Quia tper eadem fere casibus & modis quis acquirit possessionem & dominium, quibus alius amittere dicitur, qui vltimus dominus est & possessor, *l. 1. pro de relict. in P. de amissione possessionis*

tionis deendum est. Amittitur possessio, vel naturaliter, vel civiliter. **Naturaliter** bifariam, vel facta natura, vel hominis. Natura facta, veluti si fundus qui possidebatur, a flumine, vel a mari occupatur, l. 3. *Labeo, de acq. possess. in P. l. Pomponius, l. qui uniuersas §. item quod, eod. tit. retinetur tamen dominium, Labeo, §. insula, de acquir. rer. dom. P. Facta* hominis amittitur possessio, vel eius qui possidet, vel tertii alterius: facta possidentis, si is rem alii tradat, vel ex contractu, vel alio modo: si negligenter res vacare relinquat, vel si dominus sine successore decesserit, vel longo tempore abfuerit. *l. furtum §. fundum, de usucap. P. 2. Si constituerit in animo se nolle amplius res possidere, l. 3. §. i. amittenda, de acq. poss. Si abiciat a se rem, vt diximus paulo ante, dum de rerum inuentione & occupatione egimus. In domini tamen amissione animum scilicet non sufficit, l. si quis vi, de acq. possess. Amittit & rerum possessionem 3. possessor in captiuitate in hostium, vel in alterius redactus potestatem, l. cum heredes §. i. de acq. possess. P. l. si is qui pro emtore, de usu. P. qui enim ab alio possidetur, non possidet, l. homo lib. §. quicquid, de acquir. rerum, com. P. l. si euenit, ad leg. iul. de adu. l. 7. Neque hic postliminii proficit: quia possessio magis facti quam iuris est, l. denique, quib. ex causis ma. non licet. l. 1. §. l. possess. qui in aliena, de acquir. possess. in P. 4. Si quis ex suo loco puro, id est, profano, l. i. de sepul. violat. iuu. 13. P. l. 1. §. parus dereli. Et sum. P. religiosum faciat, & bi mortuum inferat, l. qui uniuersas, §. i. de acq. poss. P. cum religiosa loca in nullius commercio sint, §. nullus, de rer. diuis. l. inter stipulantes, §. i. sac. am. de verb. obligat. cum similib. qualia faciunt sepulcra, §. religiosum, de rer. diuis. cum similib. Si amittit possessionem, qui nullas cauere damni infecti nomine non cauit, & aduersarius nullus est in possessionem eius rei nomine, ex secundo decreto, d. l. qui uniuersas, §. i. Facto alterius amittitur possessio rei mobilis, si ea furripitur, l. rem, que a nobis surrepta est, de acquir. possess. Item si ab alio vi deiciatur quis a possessione, l. naturaliter, de usucap. Quamuis enim fictione iuris, & ratione civilis possessionis vi deturbatus non videatur de se posse, si fidere, quod interdictione vnde vi ad possessionem restitui potest, l. si quis vi, de acquir. poss. & non videatur rem acquisisse, qui ita natus vi, eam retinere non potest, l. non videtur, de acquir. possess. P. tamen, quod pertinet ad possessionem naturalem, & eam, que ad dominii adiectionem per vsucapionem proficere potest, re vera de se posse possidere, d. l. naturaliter, & interpellatur deiectione vsucapio.*

Civiliter interpellatur vel amittitur possessio, per actus civiles. Primum, si causa in iudicio deducta & contestata, possessio in controuersiam deducatur, l. nemo ambigit, de acq. possess. Et ita litis contestatione tollitur, interruptio quae vsucapionis possessio, l. more litis, C. de rei vind. l. nec bona fide, C. de prescrip. long. tempor. vt sequens possessio seu continuatio, priori interrupta non proficiat, l. 2. §. i. pro emt. P. Nec tamen existimandum est, priuari iure interpellatum, vt postea possidendo non possit vsucapere: si quidem potest iterum vsucapionem possidendo inducere. Et ita intelligi debet quod dicitur, petitione & contestatione litis non interpellari possessionem: videlicet ratione incipiende vsucapionis. **Quae** tamen a die qua quieuerunt contentiones a lite, a die videlicet prescriptionis interruptae, exigit spatium quadraginta annorum, et si alioquin si nulla interruptio lite facta esset, sufficeret minor aetas & tempus breuius, l. 1. §. exceptis, de annali excep. C. l. fin. de prescrip. 30. vel 40. annor. Quod notandum est, sicut & aliud singulare, non semper per exigi litis contestationem ad possessionem amittendam vel interpellandam, quando videlicet aduersarius qui possidet, ob potentiam, vel absentiam, vel ob indefensam sine tutore infantiam, vel ob penuriam iudicis, lis suo Marte agitari vel contestari nequit: quibus casibus libellus solus sine contestatione, vel protestatio sola sufficit, seruata a iure praescripta in his formula, l. 2. C. de annali excep. **Secundo** possessio civiliter amittitur, si quis, non completa prescriptione, cautiones, ex quibus possidet, in nouet; nam tunc prior possessio amittitur, & interruptitur, l. cum notissimi, §. sed et si quis, de prescrip. 30. vel 40. annor. non enim est eadem causa possidendi posterior cum superiore, l. 2. §. si l. qui cum herede, pro emt. in P. Tertio interruptitur civiliter possessio, praesertim in praescriptione longissimi temporis, si precibus impetretur a principe, & precum exsequendam gratia executor datus & missus sit, l. si quis, §. i. de prescrip. 30. vel 40. annor. Quod tamen in annualibus praescriptionibus vel aeternis verum non est omnino; nam in his non requiritur executor, sed sufficit preces oblatas fuisse, l. 2. de prec. Imper. off. C. 4. si quis praescribens vsuras ex contractu debitas, eas soluerit,

possessionem interruptit ad praescribendam ceptam, l. si quis emisionis, §. i. de prescrip. 30. vel 40. ann.

Et tunc ad acquirendam, vel amittendam possessionem pertinent. Ceterum calus quosdam & tempora obseruare par est, in quibus nec acquiri, nec amitti, nec continuari, sed suspendi possessio dicitur civiliter, l. cum heredes, §. i. de acquir. possess. P. l. 1. **Et** l. nec bona fide, C. de prescrip. long. tempor. Quod maxime prodest auotasse in vsucapionibus: siquidem dum interruptitur possessio, sequens tempus possessionis post interruptionem, nunquam cum praecedente coniungitur, vel continuatur, sed amittitur prior, & recens est inicianda ab interpellatione possessio.

At ubi quiescit vel dormit possessio, & suspenditur, finito tempore quietis, sequens tempus priori, deducto medio, annectitur per continuationem. **Exemplum** tunc huius axiomatis probationem exhibent. Primum in rebus ecclesiasticis, quae quando ecclesia habet praesertim, 40. annis praescribuntur, vt vulgata iura sunt, *authen. quas actiones, C. de sacrosan. eccles. at sede vacante & ecclesia viduata pastore*, quando iudicium est, non continuatur possessio aut tempus, sed quiescit, & alio excedente pastore continuatur tantum, subducto tempore vacationis, *c. auditus, c. de quarta, c. i. in glo. de prescrip.*

Aliud exemplum in rebus dotalibus, quarum praescriptio 8 tempore matrimonii suspenditur contra mulieres, quia eo tempore sunt in potestate mariti, nec possunt mulieres tunc agere: at ab eo tempore, ex quo potuit mulier agere, soluitur suspensio & continuatur possessio sicaciter, subducto tempore quo agere non potuit, tempore matrimonii, l. in rebus, §. omni, de iure dot. Vnicum excipiunt casum, si ante matrimonium fere praescriptio consummata erat, & modicum adhuc supererat requisitum tempus ad perfectionem: nam tunc potest cepta & pene perfecta ante, tempore matrimonii continuari & perfici, l. si fundum, de fundo dotal. in P. Quod enim de proximo futurum est impleri, pro iam facta habetur, l. penul. de mil. test. & in mora modici temporis periculum non est, l. si debitor, de iudicis, P. l. si in lege locatiouis, §. colonus, loca. P. Verum ego non arbitror demendum illum casum, nec tunc etiam currere vsucapionem vel continuationem possessionis contra mulierem, quando fere ante impleta erat vsucapio. Quia in vsucapionibus, quamquam tempus a momento in momentum non computetur, tamen hora eadem inspiciuntur, vt eadem finiat tempus quae incepta, euolutis iustis annorum spatiis, l. in vsucapion. Et l. ideoque, de vsucap. P. Verum lex quae aham de dotali exceptioni, dicitur, l. si fundum, de fundo dotal. P. intelligenda est, vt vsucapio seu praescriptio incepta ante matrimonium, continuatur tempore matrimonii in rebus dotalibus, quando res dotalis transeunt in periculum mariti, & marito non vxori pereunt. Quod accidit pluribus modis, vt si negligens in petendo, & in mora sit, dicitur, l. si fundum, vel si res altimatas susceperit, & solvendo est: quia illa, tanquam mariti essent, habentur, l. plerumque, §. si ante, de iure dotal. P. cum similib. iur. l. quod suspendente, de pericul. Et commo. res vend. in P. Contra, si ad inopiam vergeret, vel eius periculo res non esset: tunc enim suspenditur praescriptio, dicitur, l. in rebus, §. omni, de iure dot. C. cum interfit reipub. dotes mulieribus saluas fieri, l. i. sol. mar. in P. cum similibus.

Tertium exemplum est in minoribus, quorum quidem 9 res, pendente minore aetate, nec alienari nec vsucapiqueunt, ceptaque vsucapio aduersus eos hac durante aetate quiescit: continuatur autem ea exacta aetate: prior cum sequente possessione, l. sicut, §. nec sufficit, Et l. cum notissimi, ibi, sed impubes aetate excipienda est, C. de prescrip. 30. vel 40. annor. l. *Emilius Larcianus, de minor. 25. an.*

Et tunc planum hodie est & exploratum, aduersum minorem nullo modo procedere vsucapionem, l. si in quib. caus. in integ. rest. non est necessaria, quamquam olim procederet, quae post nihilominus restitutione in integri reici, l. 1. C. si aduersus vend. **Exemplum** tunc erit in bonis filifamilias, in quibus pater vltimatum habet: quorum suspenditur vsucapio, quando in patris sunt potestate, l. 1. §. si a de annali excep. C. l. 1. §. si a iuncta *authen. nisi tricennale, de bonis mar.* Et horum omnium aequitas pendet ex regula generali, alteri per alterum, conditionem iniquam fieri non oportere, P. de reg. iur. non debet, cum similib. ibi notatis. Neque ei, qui agere nequit, currere tempus vtile, l. annus, de calumniaror. d. *auth. nisi tricennale.* Vacans autem ecclesia, vxor, minor, & filifamilia, nec agere per se possunt, neque illis sine facto suo imputari debet mora, vel negligentia aliqua.